

Exam. Code : 216704

Subject Code : 6617

M.A. Political Science 4th Semester

RESEARCH METHODS IN SOCIAL SCIENCE

Paper—XIX

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—80

SECTION—A

Note :— Attempt any six questions by answering each question in about 250 words. Each question carries 4 marks.

1. What is Scientific Research ?
2. What is Hypothesis ?
3. What is meant by Sampling ?
4. Describe the term Validity.
5. Describe the term Observation.
6. What are the methods of Survey ?
7. What are the steps in Data Processing ?
8. What is meant by Interpretation ?
9. Describe the term expression of knowledge.
10. What is Research ?

6×4=24

SECTION—B

Note :— Attempt any **four** questions by selecting at least **one** question from each Unit. Answer each question in about **1000** words. Each question carries **14** marks.

UNIT—I

1. Discuss the nature and steps of Scientific Research.
2. Describe forms and processes of the Expression of Knowledge.

UNIT—II

1. Discuss the selection and formulation of Research Problem.
2. What is Research Design ? Explain general problems of measurements.

UNIT—III

1. What are the characteristics of good questionnaire ? Discuss the methods of preparing questionnaire.
2. Explain the role and significance of observations and document analysis in research.

UNIT—IV

1. Explain the process of analysis and interpretation. What is the significance of these in research ?
2. Discuss the steps of Report Writing. What are the essential points to be taken into consideration for writing a meaningful report ?

14×4=56

(Punjabi Version)

ਭਾਗ-ੳ

ਨੋਟ :— ਕਿਸੇ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਕੀ ਹੈ ?
2. ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਕੀ ਹੈ ?
3. ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
4. ਵੈਧਤਾ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
5. ਸ਼ਬਦ ਅਵਲੋਕਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
6. ਸਰਵੇਖਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ?
7. ਡਾਟਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਦਮ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?
8. ਨਿਰਵਚਨ (Interpretation) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
9. ਸ਼ਬਦ ਗਿਆਨ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
10. ਖੋਜ ਕੀ ਹੈ ? 6×4=24

ਭਾਗ-ਅ

ਨੋਟ :— ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 1000 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-1

1. ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਚਰਣਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਗਿਆਨ ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

1. ਖੋਜ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਰੂਪਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਖੋਜ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀ ਹੈ ? ਮਾਪ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

1. ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਅਵਲੋਕਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

1. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਿਰਵਚਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਹੈ ?
2. ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਣ ਦੇ ਚਰਣਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਅਰਥਪੂਰਣ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਿੰਦੂ ਕੀ ਹਨ ?

14×4=56